

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

บทที่ 5
การแปรและความหลากหลาย
ทางภาษา

ความหมายของการแปร

“การแปร” หรือ ตรงกับภาษาอังกฤษว่า “variation” หมายถึง การที่ของสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือประเภทใดประเภทหนึ่งมีความแตกต่างเกิดขึ้น หรือเปลี่ยนไปตามปัจจัยต่างๆ

คำว่าแปรมาจากคำกริยาว่า “แปร” ซึ่งตรง กับ ภาษาอังกฤษว่า “vary”

อาจใช้คำว่า “การแปร” โดยหมายถึง การเปลี่ยน ต่าง หรือ เบี่ยงเบนไปจากความหมายปกติ หรือมาตรฐาน

5.1 การแปรของ ภาษา

ภาษาเป็นสมบัติของสังคมและมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

ภาษามักมีการแปร (vary) ไปตามปัจจัยทางสังคมที่ใช้ภาษานั้น

การแปร หมายถึง การเปลี่ยนรูปแบบไปจากมาตรฐาน แต่รูปใหม่ยังแสดงให้เห็นถึงรูปเดิมอยู่ เช่น มหาวิทยาลัย แต่ปัจจุบันนิยมใช้คำย่อ มหาลัย หรือ มอ

- การแปรของภาษาสามารถเกิดขึ้นได้ดังนี้

ระบบที่เกิดการแปร	ตัวอย่างการแปร
1. ระบบเสียง	การออกเสียง ร เป็น ร (รัวลิ้น) ร ปกติ หรือ ล
2. คำศัพท์	คำว่าดู มีการแปรเป็นคำว่า แล, เบิ่ง ในภาษาถิ่น
3. ประโยค	การสลับที่ของคำ, เพิ่มคำว่า “ถูก” ในประโยค เช่น หมากัดเขา / เขา ถูกหมากัด

5.2 การเปลี่ยนแปลงของภาษา

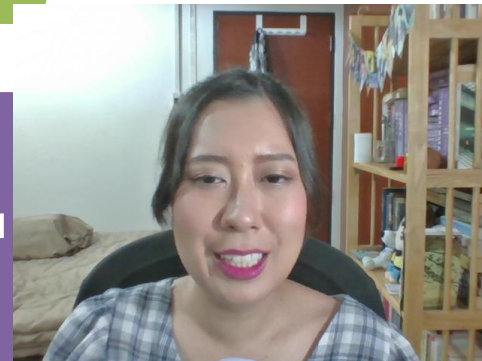
การเปลี่ยนแปลงของภาษา คือการเปรียบเทียบรูปของภาษาที่เปลี่ยนแปลงไปตามระยะเวลาที่แตกต่างกัน เกิดขึ้นได้กับทุกระดับของภาษา

การเปลี่ยนแปลงของภาษา ได้แก่

3.2.1 การเปลี่ยนแปลงระดับเสียงหรือการกลายเสียง (sound change) เช่น เสียง ข ค ที่เคยใช้ในอดีตแต่ปัจจุบันสูญหายไป เหลือเพียงเสียง ข เท่านั้น

5.2 การ เปลี่ยนแปลง ของภาษา

การประดิษฐ์พิมพ์ดีด
ไทยครั้งแรก ปี พ.ศ.

2434

- เพราะเหตุใด ซ ค ถึง
หายไป

การประกาศงดใช้ ซ ค ใน
สมัยจอมพล ป.พิบูล
สงคราม

5.2 การเปลี่ยนแปลงของภาษา

บางเสียงอาจมีการสูญหายไปในอนาคต เช่น เสียงควบเกล้า /ร/ ในภาษาไทย เรียกอีกอย่างว่า การสูญเสียดัง

บางเสียงมีการเปลี่ยนแปลงคุณลักษณะบางประการ เช่น เปลี่ยนจากเสียงก้อง (voice sound) มาเป็นเสียงไม่ก้อง (voiceless sound) เช่น เสียง /t/ เปลี่ยนเป็นเสียง /d/

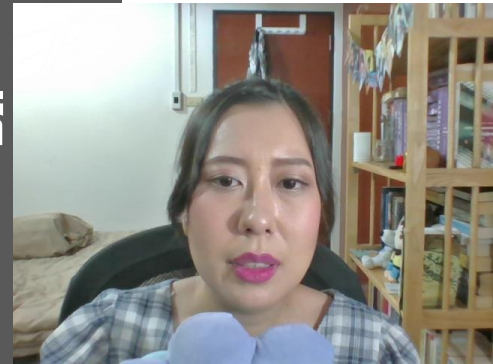
นอกจากนั้น ยังมีการเปลี่ยนจากเสียงกักเป็นเสียงสอดแทรก เช่น เสียง /t/ เปลี่ยนเป็นเสียง /s/

5.2 การเปลี่ยนแปลงของภาษา

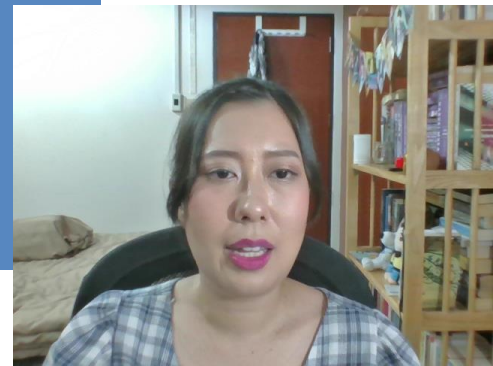
- 3.2.2 การเปลี่ยนแปลงของภาษาในระดับคำหรือประโยค
 - การเปลี่ยนแปลงในระดับคำ ได้แก่ การใช้คำว่า การหรือความ นำหน้าคำกริยา เช่น คำว่า พัฒนา เปลี่ยนเป็น การพัฒนา ซึ่งไม่พบในสมัยสุโขทัยและอยุธยาตอนต้น
 - การเปลี่ยนแปลงในระดับคำยังรวมถึงการเกิดคำใหม่ ๆ ขึ้นจากปัจจัยทางสังคม วัฒนธรรมและเทคโนโลยี
 - การเปลี่ยนแปลงในระดับประโยค (syntactic change) ได้แก่ การใช้รูปประโยคที่ไม่เคยปรากฏในอดีต เช่น “ระเบียบนี้ถูกกำหนดขึ้นมาเพื่อ”

5.2 การเปลี่ยนแปลงของภาษา

- 3.2.3 สาเหตุการเปลี่ยนแปลงของภาษา
 - ปัจจัยภายในสังคม
 - ปัจจัยเรื่องผู้ใช้ภาษา ได้แก่ เพศ วัย การศึกษา สถานะทางสังคม ถิ่นที่อยู่อาศัย
 - ปัจจัยภายนอกสังคม ได้แก่ การยืมคำจากภาษาต่างประเทศ อิทธิพลทางเทคโนโลยี

5.3. ภาวะหลายภาษาในสังคมไทย

ภาวะหลายภาษา
(multilingualism) คือ ภาวะ
ที่คนในสังคมพูดได้มากกว่า
1 ภาษา

คนที่มีภาวะหลายภาษา
เรียกว่า คนหลายภาษา
(multilingual)

ถ้าบุคคลในสังคมพูดได้ 2
ภาษาเท่านั้น เรียกว่า คน
สองภาษาหรือผู้รู้สองภาษา
(bilingual)

ผู้รู้สองภาษา เช่น ผู้ที่พูดได้
ทั้งภาษาไทย จีน หรือคน
อีสานที่พูดได้ทั้ง ภาษาถิ่น
อีสาน และภาษาเขมร

ผู้รู้สองภาษาอาจไม่
จำเป็นต้องรู้ทั้งสองภาษา
อย่างถ่องแท้เหมือนเจ้าของ
ภาษา แต่ต้องรับรู้ เข้าใจ
และสามารถใช้ภาษาที่สอง
ได้พอสมควร

5.3. ภาวะหลายภาษาในสังคมไทย

ภาวะหลายภาษาในสังคมไทย ได้แก่ กลุ่มคนไทยที่อาศัยอยู่ร่วมกันในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งอย่างถาวรจนกลายเป็นสังคมไทยขึ้น มีวัฒนธรรมและมีปฏิสัมพันธ์กัน กลุ่มคนในสังคมมีความสามารถในการ ใช้ภาษาได้หลากหลาย ทำให้สังคมไทยกลายเป็น สังคมหลายภาษา (multilingual society)

สังคมหลายภาษาเกิดจากปัจจัยด้านเทคโนโลยี การอพยพย้ายถิ่นฐาน การติดต่อสื่อสารและการรับวัฒนธรรมจากสังคมอื่นเข้ามา ทำให้สังคมโดยส่วนใหญ่ไม่ใช่สังคมหนึ่งภาษา (monolingual society) อีกต่อไป

5.3. ภาษาหลายภาษาในสังคมไทย

- การเลือกภาษาในสังคมหลายภาษา (language choice)
 - เลือกตามความพอใจ ในบางสังคม ภาษาทุกภาษามีความสำคัญเท่ากัน เช่น เมืองควิเบก ประเทศแคนาดา มีการใช้ภาษาฝรั่งเศสกับภาษาอังกฤษโดยเท่าเทียมกัน ผู้คนในสังคมสามารถเลือกใช้ภาษาไหนก็ได้
 - เลือกตามอิทธิพลการใช้ภาษา กล่าวคือ บุคคลในสังคมจะต้องใช้ภาษาในถูกกับแวดวง (domain) ที่กำหนดไว้ว่าต้องใช้ภาษารูปแบบใดในสถานการณ์ใด หรือเรียกว่า ทวิภาษาณ์ (diglossia)

5.3. ภาวะหลายภาษาใน สังคมไทย

- ทวิภาษา (diglossia)
- ในสังคมไทยเป็นทวิภาษาที่มีลักษณะเฉพาะแตกต่างจากการใช้ภาษาในสังคมอื่น เนื่องจากเป็นสังคมที่มีการแบ่งภาษาออกเป็นระดับการใช้ที่ตายตัว
- ความเป็นทวิภาษาในสังคมไทย ได้แก่ การใช้คำราชาศัพท์ในสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพระมหากษัตริย์ หรือใช้ภาษาระดับพิธีการในสถานการณ์เกี่ยวกับพระมหากษัตริย์

5.4. สรุป

การแปรของภาษา คือการเปลี่ยนรูปแบบไปจากรูปมาตรฐาน แต่รูปใหม่ยังแสดงให้เห็นถึงรูปเดิมอยู่ ภาษา
มักมีการแปรไปตามสภาพสังคม

การแปรสามารถเกิดขึ้นได้ทั้งในระดับเสียง ระดับคำ และระดับประโยค

การเปลี่ยนแปลงของภาษา คือ การใช้ภาษาที่มีการเปลี่ยนแปลงไปตามปัจจัยทางสังคมของภาษานั้น ๆ เช่น
การกลายเสียง การเปลี่ยนเสียง การเปลี่ยนแปลงในระดับคำ และการเปลี่ยนแปลงในระดับประโยค

ภาวะหลายภาษาในสังคมไทย คือ การที่ในสังคมใช้ภาษาหลากหลายตามการเปลี่ยนแปลงของสังคมและ
อิทธิพลทางเทคโนโลยี

การเลือกใช้ภาษาในสังคมไทยมักถูกกำหนดโดยสถานการณ์ หรือที่เรียกว่า ทวิภาษาณ์

ฉบับที่ 3

